

Prima zi a aniversării s-a încheiat cu un frumos spectacol de muzică și poezie, intitulat „Nu cred că veșnicia s-a născut la sat”.

Cea de a doua zi aniversară a oferit prilejul măștrilor folclorului românesc posibilitatea de a crea spectatorilor clipe din cele mai plăcute. Spectacolul folcloric intitulat „Mi-e dor de satul meu” a prezentat soliști de muzică populară, ansamblul de dansatori Chipăruș — din Neraja-Vrancea, Bucumași, Fluerași, măști, precum și dansul cu capra, cocostrecul, ursul — obiceiuri de sărbători și de priveghii din această zonă.

Aceeași măștri ai folclorului ne-au încântat, în casele din incinta muzeului, cu expoziții, reprezentând zonele respective: icoane pe sticlă, ce pot concura aceloră luate de pictori renumiți; fluere, linguri și alte sculpturi în lemn crebind imaginea unor dantelării în fildeș; măști atât de sugesive încât păreau a avea viață; cusături pe cojoace și alte lucrături.

Programul s-a încheiat prin decernarea de diplome tuturor acestor meșteri făurari de frumos și păstrători de tradiție.

Desfășurarea programului aniversar îmbinând comunicările despre școala sociologică românească și despre promovii ei, cu istoricul muzeului satului în imagini și expuneri, cu prezența celor care prin măiestria lor, prin culețele lor, prin obiceiuri au contribuit la existența și viabilitatea acestui muzeu, a prilejuit momente emoționale pentru toți participanții.

Întreaga atmosferă, impresiile cu care participanții au plecat după aceste zile de sărbătoare au arătat că dorința tuturor este ca să se mai organizeze astfel de manifestări atractive și instructive.

Viorica Constantin

Coloquiul Internațional — Etnologia identității — identitatea etnologiei, București, 3 — 7 iulie 1991

Între 3 și 7 iulie 1991 a avut loc la București Coloquiul Internațional *Etnologia identității — identitatea etnologiei*, organizat de Societatea de Antropologie Culturală din România (S. A. C. R.) în colaborare cu Société des Européanistes (S. E.). La lucrări — grupate pe trei problematice: 1. domenii și metode; 2. identitatea etnologiei; 3. masa rotundă „De la etnologie la Europa la etnologie Europei” — au participat, în afara specialiștilor români, antropologi, etnologi, sociologi și istorici din Franța, Belgia, Italia, Elveția, Germania, Bulgaria, Brazilia etc.

„Sentimentul de apartenență etnică nu are pretutindeni aceeași valoare” — remarcă Giulio Angioni în intervenția sa, la începutul coloquiului. Este formularea succintă a posibilității și necesității unei abordări comparative a ceea ce se numește *identitate*. Identitate națională, de o importanță capitală pentru noi, de exemplu — dar și pentru vecinii noștri est-europeni. Identitate mai puțin importantă pentru statul francez „datorită naturii însuși a acestuia”, după cum remarcă Cristian Bromberger. Identitate care însă, și într-un caz și într-altul, nu poate fi eludată de către etnologie, chiar dacă uneori aceasta refuză să abordeze frontal această problemă „prea confuză”.

Intervențiile și discuțiile prilejuite de coloquiul au pus în evidență faptul că discursul etnologic, în „obiectivitatea” sa, este tributary spațiului „subiectiv” al culturii de apartenență a etnologului — mai ales fiind acesta se suprapune peste cultura studiată, cum a fost cazul, de regulă, în etnologia est-europeană. Pe de o parte discursul etnologic participă adesea la construcția identitară a propriului său obiect de studiu; pe de altă parte, identitatea, implicită sau explicită, a lumii de referință a etnologului se însușește adesea în discursul „obiectiv” al acestuia. De unde și interesul unei „etnoanalize” a „complexelor originare” ale diferitelor discursuri etnologice (Vintilă Mihăilescu), precum și a confruntării punctelor lor specifice de vedere — prilej de relativizare și complementarizare reciprocă. În acest spirit, o reevaluare a formulei „etnocentrismului critic” a fost considerată utilă.

În ceea ce privește complexitatea derutantă a conceptului însuși de identitate, se pare că o anumită clarificare poate fi sperată dacă ne reamintim faptul că „identitatea este meta-discurs” (Ion Pinzaru). Un rit fimerar, de pildă, este un fenomen situat la un nivel prim de analiză, unde constituie un obiect specific pentru etnologie. Dar același rit poate fi „manipulat” de comunitatea respectivă în cadrul producerii unei anumite imagini a propriei identități. Ritul cu pricina va fi transferat de la nivelul său prim de existență într-un nivel secund, al „meta-

-limbajului". Această nouă înfățișare a fenomenului ritual, precum și procesul de „transferare” prin care a luat naștere pot și trebuie să fie, la rândul lor, obiect al cercetării etnologice, dar a unei analize distincte de prima — chiar dacă complementaritatea lor rămâne îndesentabilă.

Interesul pentru acest „al doilea nivel” al realității etnologice nu datează de prea multă vreme, după cum am fi înclinați poate să o credem. De aceea unii participanți la colocviu au considerat că avem de a face cu o „recuperare” a subiectivului și subiectivității (Cristina Popa). Dar această „inclinatie” nu aparține, în prezent, doar etnologiei, ci, dacă e să-i credem pe epistemologi, este împărtășită și de științe mai „mature”.

Vintilă Mihăilescu